

Při tom ji ujišťoval, že si ji vezme za manželku, následkem čehož došlo mezi nimi k souloži. Pak oba se odebrali na farní úřad v R., požádali o ohlášky, z nichž dvě byly vykonány, než však došlo ke třetí ohlášce, žalovaný poslal ji domů, a se sňatku sešlo, poněvadž žalovaný seznal, že žalobkyně v jeho domácnosti neudržovala pořádek a o děti se nestarala. Dospěl-li odvolací soud, jenž podrobně doličil okolnosti posléze uvedené, k úsudku, že žalovaný měl úmysl vzíti si žalobkyni za manželku, a že od úmyslu toho ustoupil jen proto, že ji pokládal dle zkušenosti s ní za 12 dní nabyté za neschopnou, aby mu řádně vedla domácnost a se o jeho děti starala, sluší s ním souhlasiti a nelze rovněž pokládati za právně mylný další jeho názor, když stojí na podkladě skutkové podstaty přestupku §u 506 tr. zák., jest toho náhledu, že žalovaný měl důvodnou příčinu od uzavření sňatku se žalobkyní ustoupiti. Z toho plyne, že žalovaný nejednal oproti žalobkyni lstivě a že nesliboval jí zaludně a věda dobře, že slib svůj nesplní, jen proto manželství, aby ji k mimomanželské souloži pohnul. Naopak sluší míti za to, že žalovaný myslil to se svým slibem, vzíti si žalobkyni za manželku, poctivě, a že pozdější jeho odstoupení od sňatku stalo se z důvodů věcných, čímž nárok žalobní ztratil podklad zákonný.

Čís. 2254.

Kupitel není povinen, dáti přezkoumati zboží chemickým rozborem, by byly zjištěny případné skryté vady. Tím, že kupitel neodporoval reklamanti lhůtě ve faktuře, nepodrobil se jí.

(Rozh. ze dne 6. února 1923, Rv II 377/22.)

Žalobce objednal od žalované strojový olej, jejž žalovaná dodala v měsíci dubnu a květnu 1920. Faktury obsahovaly doložku, že na reklamace se bude hleděti jen tenkrát, byly-li učiněny tři dny po dodání zboží. Dozvěděl se od svých odběratelů, jimž byl olej přímo zaslal, že olej jest špatný, dal jej žalobce znalecky přezkoumati a, když posudek vyzněl v ten smysl, že jde o výtažek méně cenného dehtu, dal počátkem června 1920 zboží žalované k dispozici. Žalobě o vrácení předem zaplacené kupní ceny p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl mimo jiné z těchto důvodů: Právní otázkou jest, zda se výtky vad stala ve lhůtě zákonem předepsané a zda jest směřodátným v tom ohledu obsah faktury, která předpisuje, že na reklamace se bude hleděti jen tenkrát, byly-li učiněny tři dny po dodání zboží. Soud není toho názoru, že tato doložka ve faktuře v tomto případě žalobce vázala, poněvadž jde o vadu, kterou lze zjistiti pouze znalecem, tudíž o vadu tajnou ve smyslu čl. 347 odstavec druhý obch. zák., kterou jest oznámiti dodavateli bez prodlení po jejím objevení, to tím více, že žalobce jest obchodníkem, nikoliv spotřebovatelem oleje, zboží v původní nádobě dále prodal a proto ve svém obchodě olej přezkoumati podle obchodního zvyku ani nemohl. Jest prokázáno, že žalobce se dověděl o vadách dodaného zboží dne 1. června 1920; dal-li zboží žalované straně k dispozici listem ze dne 2. června 1920, musí se mu přiznati, že se zachoval úplně podle předpisů odstavce

títoho čl. 347 obch. zák. i tenkrát, když třídní lhůta po dodání zboží již uplynula a že opačné ustanovení faktury, přičítající se zákonitě lhůtě, jest neplatným. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Odvolání žalované strany jest odůvodněno. Odvolací soud sdílí názor odvolatelky, že nelze neuznati závaznosti 3denní reklamační lhůty, ve které byl podle doložky na faktuře kupitel povinen oznámiti prodávateli shledané snad vady zboží. Rozsudek první stolice má za to, že tato doložka žalobce nevázála, poněvadž jde o vadu, kterou bylo lze zjistiti toliko znalcem, tedy o tajnou vadu ve smyslu čl. 347 odstavec druhý obch. zák. Odvolací soud jest opačného názoru. Poněvadž rozřešení otázky, zda jde o tajnou vadu, jest rozhodujícím také při řešení otázky další, zda byly vady oznámeny v čas, dlužno předně tyto otázky rozřešiti v rámci odvolacích výtek nesprávného ocenění důkazů a nesprávného právního posouzení věci. Dlužno ve shodě s první stolicí míti za to, že předmětem objednávky byl olej značky »V.«, blíže stranami poznačený jako »těžký« strojní olej. Podle tvrzení žalující strany nebyl jí však dodán olej, nýbrž výrobek, který se nehodil ani za mazadlo, smůla. Soudní znalec, který zkoumal jakost dodaného výrobku, vzal si vzorkem sklenici oleje ze sudu, žalovanou firmou dodaného, a uznal, že dodaný výrobek nelze pokládati za »V.«, neboť nedosáhl jeho vlastností co do hořlavosti — 120 oproti 150—180 — konsistence atd. Tyto vnitřní vlastnosti koupeného zboží bylo lze arcíť zjistiti toliko znalcem a chemickým rozbořem a mohlo by se tudíž mluvíti o skrytosti vad, jichž odhalení vyžaduje více méně delší lhůty, která se stejně jako při vadách zjevných řídí »řádným postupem obchodním« ve smyslu čl. 347 odstavec první a druhý obch. zák. Avšak dukazní břemeno o tom, že tento řádný, pravidelný postup v obchodě zabránil kupiteli prozkoumati zboží ihned tak, jak odstavec první téhož článku předpisuje, náleží kupiteli zboží, tedy žalobci. O tento důkaz se žalobce nepokusil, ba netvrdil ani vůbec, že mu pravidelný chod v jeho obchodě prozkoumání ono znemožnil; tvrdil pouze v žalobě, že neměl příležitosti prozkoumati zboží, poněvadž je zaslal přímo svým odběratelům, od kterých se pak dozvěděl, že žalovaná nedodala olej, nýbrž smůlu; zákazníci žalobcovi dali žalobci prý zboží k dispozici, oznámivše prý zjištěné vady. Jest nesporno, že objednané zboží bylo žalovanou firmou zasláno na adresu žalobce v U., a že tam bylo žalobcem odebráno, neboť žalobce vážil jednotlivé zásilky a oznamoval žalované schodek na váze; teprve odtamtud mohlo býti žalobcem odesíláno na jeho zákazníky. Z okolnosti, že žalobce zboží sám přijal a odebral, než je svým zákazníkům dále zaslal, plynula pro něho povinnost, zachovati se oproti svému smluvníkovi tak, jak se snad jeho zákazníci zachovali neb zachovati měli a mohli oproti němu. Poněvadž žalobce část vadného zboží již dne 19. května 1920 v rukou měl, je vážil a ze sudu vytéci nechal, stalo se oznámení vad dopisem ze dne 2. června 1920 rozhodně opožděně i tenkrát, kdyby se jednalo o vnitřní vady zboží, při první prohlídce ne snad docela zjevné. Oznámení vad nestalo se ihned po jejich odkrytí a nestalo se ani během 3denní reklamační lhůty, která by byla končila nejpozději dnem 27. května. Odvolací soud nesdílí, jak již uvedl, názoru prvního soudu, že 3denní reklamační lhůta při onom stavu věci byla bezúčinnou; neboť dle náhledu odvolacího soudu stala

se zřetelem k dispositivnímu rázu ustanovení čl. 347 odstavce první obč. zák. součástíkou úmluvy mezi stranami tím, že žalobce jako kupitel zboží proti této poznámce, natištěné čitelným písmem právě tak jako doložka »zahlbar und klagbar in B.« na objednacím lístku a na všech fakturách ničeho nenamítal, s ní tedy souhlasil. Okolnost, že žalobce jest obchodníkem a nikoliv spotřebitelem, na kterou první soud poukazuje, ztrácí významu vůči okolnosti, že žalobce jeden sud sám otevřel a vypustil, tedy pravděpodobně ve svém obchodě v drobném rozprodal. Tím jest vyvrácena také důležitost dobrozdání znalce, na kterou soud první stolice rovněž poukazuje, že se totiž olej v původní nádobě dále prodává, takže prý žalobce olej ten podle obchodního zvyku ani nemohl ve svém obchodě přezkoumati. Žalobce mohl tak učiniti a učinil tak a netřeba proto opětne poukázati k tomu, že žalobce netvrdil, tím méně dokázal, že prodává olej jen ve velkém a rozesílá jej jen v původních nádobách dále; jako obchodník může býti i detailistou, takže na původním obale zboží vůbec nezáleží. Z toho podává se i další závěr, že žalobce zboží mu zaslané schválil tak, jak mu bylo zasláno, tedy i s veškerými zjevnými i tajnými vadami, neboť viděl zboží, vážil je a zkoumal a rozeslal pak, jak sám tvrdí, na své komitenty.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání nelze upřítí oprávněnosti, pokud uplatňuje dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s. Jak jest zřejmo ze znaleckého posudku, jde v tomto případě o skrytou vadu, kterou lze zjistiti jen zvláštním odborným ohledáním zboží a to chemickým rozbořem. Dle třetího odstavce čl. 347 obč. zák. nutno oznámiti prodávateli skryté vady ihned po dodání zboží. Žalobkyně nebyla tedy povinna, dáti přezkoumati chemickým rozbořem sporné zboží, jak nesprávně má za to odvolací soud. Dopisem ze dne 2. června 1920 vytýkala žalobkyně včas zboží, jí dodanému, vady, a jelikoz tomuto dopisu přiložila znalecký posudek, byla tato výtka dosti přesná a dostatečná. K třídenní reklamační lhůtě uvedené ve fakturách přihlížeti nelze, neboť § 88 j. n. pouze s nepozastavením fakturní doložky o suděšti spojuje účinek, že doložka nabývá právní platnosti, kdežto ohledně jiných doložek takového předpisu není. Tu pak nezbyvá než zásada Šu 863 obč. zák., která v tomto případě nepřichází v úvahu již proto, že žalovaná se v dopisu ze dne 12. a 19. dubna 1920, kde zevrubně uvádí podmínky dodávací smlouvy, o třídenní reklamační lhůtě nezminuje. Nehledíc k tomu odporoval by výklad doložky o třídenní reklamační lhůtě v ten rozum, že tato lhůta platí i pro skryté vady, jež lze zjistiti pouze chemickým rozbořem, zásadám čl. 278 a 279 obč. zák.

Čís. 2255.

Do usnesení, jímž nařizeno zaplatiti poplatky za převod cenných papírů z úschovy vídeňské poštovní spořitelny do úschovy pražské poštovní spořitelny, jest vyloučena stížnost pořadem soudních stolic.

(Rozh. ze dne 7. února 1923, R I 1492/23).